

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Fi.registrator@regeringskansliet.se

Stockholm
2017-04-24

Vår referens
Annika Fritsch

Dnr
Fi2016/03965/S1

Remissyttrande Utkast till lagrådsremiss Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag

Företagarna får lämna följande synpunkter på förslagen i utkastet.

På ett övergripande plan anser Företagarna att förslagen skulle innebära dramatiska försämringar av skattereglerna för delägare i fåmansföretag. Att lägga stora extra skattekrav på dem som står bakom landets största jobbskapare riskerar att medföra omfattande negativa effekter på företagande, investeringar och sysselsättning.

Företagarna välkomnar att regeringen i utkastet har backat från en del av utredningens förslag och att den allra vassaste udden i förslagen inte riktas mot de minsta och känsligaste företagen. Samtidigt konstaterar vi att förslagen fortfarande skulle slå mycket hårt mot den grupp där de allra flesta jobben skapas. Fyra av fem jobb har sedan 1990 skapats i små företag med färre än 50 anställda. Enligt Företagarnas mening uppnår inte heller regeringens förslag en god balans mellan syftet att begränsa inkomstomvandling och att skapa goda förutsättningar för entreprenörskap, fler jobb, investeringar och tillväxt.

Under lång tid har företagsklimatet i Sverige i huvudsak förbättrats, trots fortsatt hög skattenivå och hårda arbetsrättsliga regler. Detta har lett till mindre svartjobb, skapat framtidstro och ökat företagande, fler investeringar och innovationer. Sysselsättningen har utvecklats positivt trots konjunktursvackor och kriser i omvärlden. Skatteintäkterna har ökat efter reformer som främjat företagande. Vi ser en påtaglig risk att förslagen om kraftigt skärpta 3:12-regler skulle leda till svagare utveckling av skattebaserna och vikande investeringar om de genomförs.

Det innebär ett stort risktagande att driva företag och riskerna gäller långt ifrån bara det insatta kapitalet. Sverige står inför en rad utmaningar, många nyanlända som behöver utbildning och jobb, behovet att upprätthålla en internationell konkurrenskraft och samtidigt pågå ovanligt omfattande pensionsavgångar. Det behövs många fler företagsamma personer som vill och vågar satsa på att starta och bygga företag. Dessa personer har ofta redan en vävlönad anställning. Hårdare skatteregler för entreprenörer blir förstås en negativ faktor för dem att beakta, som inte gör alternativet att starta företag mer attraktivt. Valet att bli entreprenör innebär i grunden ett stort ekonomiskt risktagande, avstående från lön och pensionsavsättningar, långa arbetsdagar

vardag som helg och knappt någon semester. Den som lyckas måste kunna få en god avkastning på hela denna investering. Annars går Sverige miste om det som kan bli framtidens stora framgångsföretag. Sverige behöver fler och växande företag och det förutsätter goda villkor för entreprenörerna som driver dessa företag.

Entreprenörskapskommittén menar, med all rätt, att skattemiljön är det viktigaste ramvillkoret kring entreprenörskap. Deras slutsats har förstås extra stor giltighet i en högskattemiljö som Sverige. För sysselsättning och konkurrenskraft behöver Sverige ta vara på alla företagsamma personer och det förutsätter goda villkor för företagande så att fler vågar och vill satsa på att ikläda sig rollen som företagsbyggare och arbetsgivare.

Utredningens förslag om ändrade 3:12-regler har vållat stor oro i företagare i Sverige. I stället för att expandera och investera har många företagare sett sig tvungna att skjuta upp sådana planer. Många oroliga medlemmar i Företagarna har vittnat om att de hejdar sig inför att anställa och andra funderar på att lägga ned. Även om förslagen i utkastet inte i alla delar går lika långt som utredningens, visar de på hur osäker framtiden för företagare kan vara och det riskerar att få långvariga effekter.

Företagarna riktade i sitt remissvar över utredningens förslag hård kritik mot de planerade kraftiga försämringarna av den så kallade förenklingsregeln. Det är givetvis välkommet att regeringen nu backar och inte lägger fram något sådant förslag. Dessvärre finns dock ett begränsande förslag kvar som rör förenklingsregeln. Det gäller att en fåmansföretagare som äger andelar i flera fåmansföretag och använder förenklingsregeln i ett av dem, inte längre ska få beräkna något gränobelopp alls för övriga andelar. Dessa delägare blir alltså hänvisade till att använda den betydligt mer komplicerade huvudregeln för alla sina företag. Behovet av förenklingar av 3:12-reglerna kan inte överskattas och det arbetet behöver intensifieras. Att på detta sätt begränsa användningen av förenklingsregeln innebär en utveckling som går åt motsatt håll. Företagarna anser inte att denna begränsning bör genomföras.

Företagarna är positiva till att regeringen inte går vidare med utredningens förslag om kraftigt höjda krav på delägarnas löneuttag för att få använda löneunderlag. Det skulle diskvalificera många delägare från möjligheten att använda lönebaserat utrymme. Företagarna noterar dock att löneunderlaget i utkastet inte föreslås bli individualiserat, alltså baserat på varje andelsägares del av lönesumman. Företagarna menar att om löneunderlaget ska beräknas i flera trappsteg är det naturligt med en individualiserad beräkning. Detta bör i så fall gälla både löneunderlag och lönekrav. I utkastet har regeringen, utan att närmare behandla frågan, valt att inte föreslå att lönekravet ska individualiseras. Företagarna anser att det av förenklingskäl vore bättre med en enda enhetlig nivå för löneunderlaget, varvid någon individualisering inte behövs. Men om löneunderlaget individualiseras bör detta även gälla för löneuttagskravet.

De omarbetade förslagen i utkastet kommenteras här nedan.

Löneregeln

I utkastet föreslås en trappa för löneunderlaget, där nivåerna har förändrats i förhållande till utredningens förslag. Utkastets förslag är 15, 30 respektive 40 procent av delägarens löneunderlag, att jämföra med dagens enhetliga nivå på 50 procent. Utkastet innehåller även justeringar av vid vilka lönebelopp de olika nivåerna ska inträda.

Även om förslaget i utkastet har modifierats och fått en något annan fördelningsprofil än i utredningens förslag (10, 25 och 50 procent), innebär förslaget fortfarande massiva försämringar för delägare i småföretag, just de som skapar de flesta jobben. Se vidare synpunkter under konsekvensanalysen.

Nivån på löneunderlaget höjdes från 2014 just i syfte att kompensera särskilt de mindre företagen med lönesummor under 60 inkomstbasbelopp (ca 3,6 miljoner kr) för de risker som det innebär att anställa personal. Företagarna anser inte att det finns något stöd för de dramatiskt försämrade nivåerna i löneunderlaget. Som framgår av exempel i avsnittet om konsekvensanalysen nedan riskerar denna grupp ägare att en utdelning nästa år skulle drabbas av nästan dubbelt så hög skatt som i år, om förslaget genomförs. Förslaget skulle slå hårt mot dessa företagare och därmed naturligtvis mot deras potential för att skapa jobb och tillväxt.

På ett principiellt plan innebär utkastets ändrade fördelningsprofil ett steg i rätt riktning. Men Företagarna är kritiska till den mycket stora försämring som föreslås och anser att detta innebär att den riskkompensation som löneunderlaget är avsedd att skapa, skulle bli kraftigt urholkad.

Företagarna anser inte att den omfattande försämringen av löneunderlaget bör genomföras, och anser inte att den modifiering som gjorts av utredningens förslag är tillräcklig för att motverka förslagets förväntade negativa effekter.

Förändrad 4-procentspär

I utkastet föreslås att delägare som äger mindre än fyra procent av kapitalet i företaget ska få en begränsad möjlighet att beräkna lönebaserat utrymme. För dessa föreslås ett tak för det lönebaserade utrymmet vid 25 procent av delägarlön. Förslaget innebär att det skulle finnas kvar en tröskel vid fyra procents innehav, vilket i sig är negativt. Företagarna menar att förslaget innebär ett litet steg i rätt riktning i förhållande till den stoppregel som gäller nu. Företagarna vill samtidigt understryka att risknivån för små andelsinnehav kan skilja betydligt och att så kallade partnerbolag inte alltid är mycket stora konsultbolag med hundratals partners och anställda. Det finns även mindre, partnerdrivna företag där risknivån är en helt annan, även vid mindre innehav. Vidare är det olyckligt att behålla en 4-procentspär då det riskerar att försvåra för småföretag att knyta nyckelmedarbetare närmare till sig genom att göra dem till delägare. Företagarna avstyrker förslaget.

Begränsad uppräkn

Regeringen föreslår i utkastet att uppräkn

Vid 2006 års reform av 3:12-reglerna var avsikten att ägare av större fåmansföretag med stora lönesummor skulle få beräkna så höga gränobelopp att de inte alls skulle beröras av någon tjänstebeskattning för utdelning eller kapitalvinst. Sverige har under perioden sedan 2006 varit inne i en av de djupaste lågkonjunkturerna sedan depressionen på 1930-talet tillsammans med en finanskris, som givetvis har påverkat företagets lönsamhet, likviditet och därmed möjligheten att ta ut utdelning. Vidare har antalet nya

företag ökat kraftigt under det senaste decenniet och det dröjer i regel ett antal år innan företag börjar bli lönsamma nog att lämna utdelning. Majoriteten av delägare i fåmansföretagare är också försiktiga med att ta utdelningar och säkrar i första hand företagets fortlevnad. Allt detta är faktorer som bidragit till att de sparade utdelningsutrymmena har ökat. Detta innebär dock inte att utrymmena i högre utsträckning kommer att kunna utnyttjas i framtiden och bör inte tas som intäkt för att begränsa uppräkningsen. Entreprenörer behöver kunna lita på att skatteregler är stabila över tid för att de ska våga starta, utveckla och investera i sina företag. Företagarna avstyrker förslaget att begränsa uppräkningsen av sparad utdelningsutrymme.

Gemensamt takbelopp för utdelning och kapitalvinst

Utredningen föreslog ett gemensamt takbelopp (100 IBB) för tjänstebeskattnings av utdelningar och kapitalvinster, vilket Företagarna principiellt tillstyrkte, under förutsättning att nivån inte översteg 90 IBB. I utkastet föreslås denna nivå ytterligare höjas till 120 IBB, utan att det anges några särskilda skäl till detta. Företagarna avstyrker förslaget.

Övergångsbestämmelserna

Utkastet innehåller regler som förtydligar när de nya reglerna ska börja tillämpas och att äldre regler fortsatt ska tillämpas avseende beskattningsår som påbörjats före utgången av 2017. Dessa regler behövs.

Förslaget i övergångsreglerna p 3 om den nya regeln avseende generationsskiftet är dock enligt Företagarnas mening varken färdigberedd eller tydlig. De nya reglerna avseende generationsskiftet är avsedda att skapa neutralitet mellan ägarskiftet mellan närstående och sådana som sker externt. Som Företagarna uppfattar förslaget i utkastet innebär p 3 att den andelsöverlåtelse som inleder generationsskiftet måste ha skett efter utgången av 2017. Den avsedda typen av generationsskifte innefattar normalt flera olika andelsöverlåtelser och övergångsregeln är inte tydlig. Företagarna menar att detta behöver klargöras men också att reglerna avseende generationsskiftet, som är avsedda att skapa neutralitet, borde få börja tillämpas direkt när lagen föreslås träda ikraft den 1 januari 2018.

Konsekvensanalysen

I utkastet slås fast att förslag om ändringar av skatteregler för delägare i fåmansföretag kan förväntas leda till betydande beteendeförändringar redan när reglerna införs. Men förslagets samlade effekter på arbetsutbud och sysselsättning är mycket svårbedömda och ingår inte i underlaget. Företagarna menar att förslagen riskerar att få långtgående negativa effekter bland annat genom att reglerna inte uppfattas som legitima av företagare och därmed skadar deras förtroende för skattesystemet. Ett skadat förtroende som blir svårt att återupprätta.

I avsnitt 6.4 behandlas vilka som berörs av förslagen. Där redovisas att det för inkomståret 2014 lämnades ca 155 000 deklarationsblanketter K10 (för aktiva fåmansföretagare) där delägaren hade fått utdelning och att alla dessa skulle påverkas av den förändrade skattesatsen, vilket naturligtvis stämmer. Men detta är en alltför smal beskrivning av vilka som påverkas. Effekten av förslagen begränsar sig inte till dem som ett enskilt år

kunde ta utdelning. Både effekterna och de förväntade beteendeförändringarna påverkar direkt hela populationen av fåmansföretagare, ca 386 000 personer. I en förlängning får förslagen även effekt för de ca 800 000 personer som är anställda i fåmansföretag, men även i hög utsträckning för välfärden i de kommuner som är beroende av kommunala skatteintäkter från företagaren och dennes anställda.¹

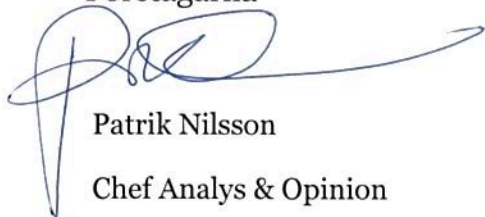
Företagarna har gjort en jämförande beräkning av beskattningen av en utdelning från ett företag med en lönesumma på 3,6 miljoner kronor som lämnar en utdelning på 1,8 miljoner kr enligt dagens regler och med de som föreslås i utkastet. Effekten är förödande och skulle innebära 94 procent högre skatt på utdelningen. Det är i sammanhanget bara ett marginellt mindre dåligt utfall än med utredningens förslag som skulle ha inneburit 114 procent högre skatt på utdelningen. Vi har här avrundat inkomstbasbeloppet till 60 000 kronor och antagit en marginalsatt på 57 procent. Det är naturligtvis inte sannolikt att ägaren med vetskap om detta utfall skulle välja att ta samma utdelning. I stället skulle det förstås påverka företagarens beteende och knappast locka till fortsatt expansion och risktagande. Detta är ett exempel på effekter för företagare och illustrerar ganska tydligt de massiva regelskärpningar som föreslås.

Sammanfattande synpunkter

Den kritik som Företagarna tagit upp i remissyttrandet över utredningens förslag kvarstår i allt väsentligt. De mindre modifieringar som gjorts i utkastet till lagrådsremiss läker inte på långa vägar de brister och problem som finns i förslaget och som skulle innebära kraftigt skärpta regler och stora skattehöjningar för delägare i fåmansföretag.

Enligt beräkningar i utkastet skulle förslagen leda till att landets fåmansföretagare ska betala ytterligare omkring 3 miljarder kronor i skatt varje år. Redan på förslagsstadiet har det fått negativa effekter genom den oro som spridit sig. Ett genomförande skulle givetvis få än större och långsiktigt skadliga effekter för företagande, investeringar och sysselsättning. Mot denna bakgrund avstyrker Företagarna förslagen.

Företagarna

Patrik Nilsson
Chef Analys & Opinion

Annika Fritsch

Skatteexpert

¹ Rapport, Välfärdsskaparna, Företagarna 2017
<http://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2017>

